

Asia: Gasgrid Vetyverkot Oy, Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko – Etelä-Suomi (LVV-U/32454/2026)

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Lausunto

1 Johdanto

Gasgrid Vetyverkot Oy suunnittelee Suomen kansallista vedyn siirtoverkkoa eteläisestä Suomesta Tornioon. Hanke on laaja ja sen vuoksi jaettu viiteen erilliseen YVA-menettelyyn. Tässä tarkastellaan Etelä-Suomen reittivaihtoehtoja (osa V), joka on n. 443 km pitkä. Hanke koostuu siirtoputkista, venttiili- ja paineenvähennysasemista sekä niiden yhteyteen tulevista kaavin- ja mittausasemista sekä putkireitin varrelle tulevista anodikentistä. Putken halkaisija on 1,2 m ja sitä varten lunastetaan n. 10 m leveä käyttöoikeusalue. Peltoalueet ovat viljelyskelpoisia putkikaivannon kohdalla, mutta metsäalueille kaivannot on pidettävä puuttomana.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Rakentaminen aiheuttaa elinympäristöjen katoamista ja muuttumista työalueella, reunavaikutuksen lisääntymistä metsäalueilla, pysyvän 10 m leveän avoimen kaistan (käyttöoikeusalue) ja siten pitkäaikaisia muutoksia metsärakenteessa. Lisäksi mahdollisia hydrologisia muutoksia. Vaikutuksia voidaan kuitenkin lieventää reittimuutoksilla herkempien kohteiden kohdalla sekä tarkalla työnaikaisella suunnittelulla.

Linnuston osalta rakentamisen aikaisista vaikutuksista ovat merkittävimmät häiriö (melu, liikenne) pesimäaikana, elinympäristöjen pirstoutuminen ja mahdolliset vaikutukset petolintujen saalistusalueisiin. Häiriövaikutuksia voidaan lieventää ajoittamalla rakentaminen lintujen muutto- ja lisääntymiskauden ulkopuolelle.

Reitti kulkee useiden maakunnallisten ekologisten yhteyksien ja Natura-alueiden läheisyydessä ja niiden välisten viheryhteyksien poikki. Rakentamisvaiheen jälkeiset pysyvät muutokset, kuten metsän pirstoutuminen ja avoin käyttöoikeusalue, muodostavat pysyvän vaikutuksen luonnon monimuotoisuuteen, lajien liikkumiselle ja metsäalueiden pirstoutumiselle.

Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan vaikutukset ovat hallittavissa, mikäli reittiä edelleen optimoidaan ja lieventämistoimet toteutetaan täysimääräisesti. Vaikutuksia voidaan lieventää reittisuunnittelulla, rakentamisen ajoittamisella, vesistön alitusmenetelmien optimoinnilla, erityistoimenpiteillä uhanalaisten lajien esiintymisissä sekä ekologisten yhteyksien turvaamisella.

Yhteisvaikutuksissa tullaan ohjelman mukaan tarkastelemaan alle 300 m etäisyydelle putken keskilinjasta sijoittuvat hankkeet.

Natura- ja muiden luonnonsuojelualueiden läheisyydessä tarkastellaan 1 km etäisyydelle sijoittuvat hankkeet. Luke huomauttaa, että hankealueen ympäristössä on runsaasti ihmistoiminnasta aiheutuvaa häiriötä ja infrastruktuuria ja laaja hanke supistaa potentiaalisesti elinympäristöjä entisestään. Alle 300 m etäisyys on suppea alue tarkastella yhteisvaikutuksia.

Kaikissa luontoarvoiltaan ja kalastollisesti merkittävässä ojien, purojen tai jokien risteymissä putken alitusratkaisut tulisivat olla sellaisia, että joen pohjaa häiritään tai muutetaan mahdollisimman vähän. Ensisijaisen menetelmän tulisi olla poraus (suunta- tai vasaraporaus) tai mikrotunnelointi. Luke katsoo, että YVA-ohjelmaa olisi hyvä tarkentaa kalatalousvaikutusten osalta siten, että kaikille virtavesien alituksille laaditaan yksityiskohtaiset suunnitelmat eri vaihtoehtoineen.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hanke aiheuttaa elinympäristöjen pirstoutumista ja pitkäaikaisia muutoksia sekä lisää häiriötä erityisesti rakennusaikana. Hanke saattaa heikentää ekologisia yhteyksiä ja voi vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen pitkällä tähtäimellä. Vaikutuksia voidaan kuitenkin lieventää huolellisella reittisuunnittelulla, ajoituksella ja teknisillä ratkaisuilla.

Sirpa Thessler

Johtaja

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.04.2026 klo 08:43:02.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: